

FÖGLALAT: Magyarország és Erdély (előléptetések; budapesti napló; bűnvádi eljárás iránti indítvány Nyéry Páltól, irodalmi ujdonság; játékszini krónika; 's a' t.: pesti műegyesület; budapesti énekiskola; népkönyvkiadó társaság; *Abaujmegye:* beiktatási ünnepélye az új főispánnak, 's a' t.; erdélyi országgyűlési közlemények; a' debreczeni főiskola igazolása ügyében; őszinte vallomás 's bocsánatkérés; 's a' t.) Spanyolország (készületek Espartero fogadtatására Madridban, és ünnepélyes fogadtatása; 's a' t.) Anglia (a' koronahg walesi hggé nevezett ki, 's kereszteltetése [elhalasztatott: 's a' t.) Franciaország (A' National vád alól fölmentve; Ledru-Rollin elítéltetett; d. Francisco hitvese Burgosba utazott; 's a' t.) Külföldi elegyhir. —

Magyarország és Erdély.

A' nm. m. kir. udv. Kamra fokozatos előléptetés útján therezovaczi kir. só-árnokká Farkas Jánost, ellenörködő sómázsamesterré Losonczy Alajost, sómázsamesterré Machik Károlyt, végre sómázsálóvá Bacsó Andrászt nevezé ki 's az így megürült ugyanottani sópajtaörségre Takács Miklós komáromi sóhivatali gyakornokot, továbbá az ipolysági mázsáló-hivatalra Szilágyi Mihály ugyanottani sópajtaört, 's Paulay Ágostonnak hasonló minőségben Ipolyságra lett áttétele által a' körmendi sópajta-örségre Szabó Miklós helybeli gyakornokot alkalmazá.

Budapesti napló. (Indítvány a' megyei bűnvádi eljárás lehető javítása iránt Nary Páltól. Nézetek a' magyar nemzet mivelttségi és technikai kifejlése tárgyában Joo Jánostul.) Az indítvány vázlata ez: 1) különítessék el a' büntető törvényszolgáltatás a' polgári törv. eljárástól 's különösen a' közgazgatási ügyek tárgyalásától; ugyanazért alakítsák egy középponti bűnbírói törvényszék, mi ne évnegyedenként, hanem valahányszor szükség kívánja, jöjjen össze; 2) mivel a' megye népességét tekintve minden apróbb kihágást a' középponti törv. szék elibe nem terjesztheti a) minden községnek az 1836: 9. t. cz. szerint választandó előjáróji ruháztassanak fel a' különben is leginkább csak rendőrségi 's ahoz hasonló kisebb vétségek körében határozandó büntető bírói hatósággal 's hogyha ez a' községi rendszer fejletlensége miatt netalán nem fogadtatható el, úgy b) osztassék fel a' megye népességi tekintetben kerületekre 's azokban kerületi törv. székek létesíttessenek, miknek helyül, olly községeket kellene kitűzni, hol mint p. o. Kecskeméten kész börtönök vannak, vagy alkalmas épületek, e' végre kibérlendők. Mi az eljárást illeti ez a) nemesek 's b) nemtelenek elleni. Amazok formaszertint perein csak annyiban ohajt az indítványzó javítani, hogy ezután a' törvényszékek nyilvánosak legyenek 's az elnök minden hónap elején körülményes jelentést tegyen a' perek állapotjáról; imennek pedig lényeges reformot kíván, mi szerinte tárgyalatási nyilvánosságból és szabad, szó- vagy írásbeli, védelemből álljon. Az eljárás továbbá vagy vizsgálati vagy érdembeli. Amaz röviden ide megyen ki: A' tettes a' szerint, mint községben vagy pusztán vétkezett, az előjárók vagy mezei biztos által a' járásbeli szbirónak följelentetvén, ez a' nyomozást tüstint megteszi 's a' kisebb vétségükről a' ker. törv. széket, nagyobbakról pedig a' középpontit tudósítja, terhesb vétségek esetében a' vádlott is a' nyomozási iratokkal egyuttal beküldetvén. A' törv. székek hatóságához tartozik meghatározni: a' szabadságban maradt vádlott előrendeltessék e' vagy pedig elfogva hozassék be. Az érdembeli eljárás pedig ebből áll: Az elnök két 24 óra alatt a' törv. széket összehívja, midőn a' törvényszéki vizsgálat is elvégeztetvén a' tiszt ügyész a' bűnbéli vádat előterjeszti, a' tettes pedig vagy pártfogó vagy szabadon választott 's e' végre esküvel kötelezett magány-ügyvéd által magát szóval v. írásban, a' szerint mint rövid utu v. formaszertint a' per, ótalmazza; szóváltások végzetivel a' törv. szék mellékterembe vonul 's ítéletet hoz, szóbeli perekben azonnal sikerésítendőt, a' formaszertintekben pedig fölebbvitelendőt. Czélja ez indítványnak, mint e' vázlatból is láthatni, pótolni azon hiányt, miszerint a' rövid uton elítéltetni szokott vádlottaknak (nemtelenek) eddig védelmezőjök sincs 's czélszerűleg segíteni. E' nemtelenek sorsának hü rajzát adja az indítványzó a' 7dik lap., hol, így szól: „A' nemtelen legtöbb izben pusztára előadásra, pusztára gyanúra, jó formán meghatározva sincs: ki által? elfogatik; nem ritkán a' nélkül, hogy bírót látott volna, szabadon bocsátatik; vagy a' megyeházához, miután a' járásbeli fogházban heteket, hónapokat töltött, vasba kulcsolt kezekkel 's vassal terhelt lábakkal bekisérte; a' megye káplárjának átadatik: a' bűn fészkebe — a' közös börtönbe — záratik; 's csak hetek mulva látja a' megyei bírót, sokszor csak azért: hogy nevét, életkorát, mellyik hitfelekezethez tartozik? 's volt e' már fogva, kimondja; mivel az illető tisztviselő, a' vád és vizsgálati iratokat az évnegyedi törvényszékre beküldeni elmulasztván, ügye tárgyalatásának a' jövő évnegyedi törvényszékre kell halasztatnia. Midőn az ítélet napja bekövetkezik, a' vádló által tőle kikényszerített, gyakran nem is felfogásához alkalmazott stílusban szerkesztett, már kész benevolum felolvastatása után, annak, és a' tanúknak távollétében tett vallomásaik-, és így előtte nem ritkán egészen ismételten adatok nyomán, minden védelem nélkül kell hallania egyszerre mind azt, hogy: bűnös; mind azt, hogy: példaul 2 és 3/4 évre 's 150 páczaütésre ítéltetett; 's ezzel mindennek vége; mivel illy ítéletől feljebbvitelnek helye nincsen. 'S ki nem látja? hogy itt megint, a' jogsérelem-orvoslási hatóságot magának követelő hatalom markában a' jogbiztosíték elhal egészen. 'S mégis! — a' gyógyszer, melly nemeseknél jogbitorlás tulcsapongást a' törvényesség korlátai közé szoríthatja; emitt a' jogtalanságot aléltságból felemelheti, ugyanaz; t. i. tárgyalatási nyilvánosság itt is, 's hasonló szabad védelem itt is. Nem szölok itt arról; törvényhozó testet illet e' indítvány tárgyalatása vagysem, annyival inkább nem, mivel indítványzónak magának sem volt czélja pozitív törvények ellenében törni, csak eltalálni a' törvényhozandás irányát, melly szerinte: nyilvánosság, szóbeli eljárás és eskütszék; de azért sem, mivel ez indítvány már felsőbb helyre terjesztetett föl; mi épen olly biztosíték a' megyei hatóságok ellenében, mint viszont, 's örködés, nehogy a' tán néha tilosba is bevágni szerető

municipalis rendszer fonákságra fadjon: csak egyes helyekre fogom észrevételmet szorítani. A' vizsgálati eljárás 2d. pontjában ez mondatik: „Vizsgálatétel a' járást-illetőleg kerületbeli szolgabírói hivatal hatósága alá tartozik. — Minélfogva akár valamely község előjáróji, akár a' mezei biztos részéről tétetik neki jelentés valamely esetről, hivatali elmozdítás terhe alatt tartozik ez a' hely színén azonnal megjelenni 's a' vizsgálatot végrehajtani. E' pont az egész eljárás sarkát a' szbirákra helyezi 's nem kétlem, hogy ha mindeniket olly hivatalos buzgóság jellemzené, mint indítványzó urat az igazságszolgáltatás olly lassan haladó kereke, nem szorulna csapófára, de az indítvány 13d. lapján is olly méltányos és hü rajzát látjuk a' szolgabírói hanyag eljárásnak, hogy annak a' hivatali elmozdítás sem fog szárnyakat kölcsönzeni; midőn gyakorlatból tudjuk, hogy, ha ezerféle kisajtó nem volna is a' kiillanásra, e'féle rendelet ritkán mennek teljesedésbe. Ez előleges vizsgálatnak, ha kellő időben hajtának is végre, barátja már csak azért sem vagyok, mert a' törv. szék ugy is új vizsgálatot teend, mikor az áldott revocatio, *) mire néha megyei tiszték is tanítják a' tettest, egészen szárnyát szegheti az érdemlegi eljárásnak. A' tanukra nézve, szeretném, ha tisztán megemlítették volna: hogy, mennyire lehet, egymástól elkülönítve tartassanak 's különösen pedig, ne engedessék meg a' tettesnek, hogy tanuival maga egyedül értekezhessek. Mi a' nyilvánosságot illeti, ezt lehellen el nem fogadni, de tán eleinte azon módosítással, hogy a' hallgatóság viselete szabályozásig kiki az elnök által adandó belépti jegy mellett bocsátassék be. Mi az ügyvéd-megeskötést illeti, ez sokkal alaptalanabb, mint sem ellene szólni kellene 's valóban csodálatos, hogy okos emberek, mikép tudnak illy haszontalanságon annyit ideig pántolódni? 's ez mégis áll, holott a' gyűl. mellette felhozott sophismák megczáfoltattak. Mondották ugyan, még pedig protestansok, hogy ez némi vallásos színt ad a' dolognak 's ez legelfogadhatóbbnak látszanék, hatán a' protestantismus szellemével a' szertartások nem ellenkezének. Egyébiránt lehet, hogy itt is fordulhat elő majd egy kis következtelenség, mint követválasztáskor; egyiket meg fogja esketni a' megye, mert úgy tetszik, másikat nem, mert így tetszik. Azonban kérdem: hogy ha a' pórrab az 1836: 13 szerint vall, mit tehet is, ügyvédet, ki esküt nem fog tenni: lesz e' a' megyének hatalma, hogy az idézett t. cikk ellenére tegyen? 'S itt vág ez indítvány a' pozitív törvény ellen. Ellenvethetni ugyan, hogy a' büntető-eljárás különbözik a' polgári perekétől; az ügyvédi eskü pedig csak (?) ezekről szól: de hiszen a' váltói eljárás is különbözik, mégsem kívánnak a' váltóügyvédektől új esküt. Egyébiránt, ha ezen indítvány felsőbb helyen nem találna is elfogadtatást, annyi haszna még is tán leend, hogy az országgyűlési utasítások készítésével foglalkozó választmány dologát némileg kevesebbité 's hü színben tünteti elő a' megyei munkálatok rendezetlen folyamát. — E' napokban jelent meg Joo Jánostul: Nézetek a' magyar nemzet mivelttségi és technikai kifejlése tárgyában. Tartalma: A' nemzet mivelttségi és technikai kifejlésének szüksége. Vezérelvek a' népiskolák felállításában. I. Kormányi felügyelet. II. Egyesítés. III. Nemzetiség. Népiskolai rendszer. I. Nevelési és tanítási rend. II. Népiskolaház. III. Költség. IV. Népiskolai felügyelőség. Athenaeum. I. épület. II. Athenaeumi személyzet. III. Rendszer. IV. Alapvagyon. A' javasoltak létesíthetési módja. Nőiskola és tanítóneket képező intézetek. Kézműves czéhek. Végző. Jegyzetek. A' csinos nyomtatásu munka Teleki Józ. gr. koronahg ő excellétiájának van ajánlva 's néhány igen korszerű józan tanácsot foglal magában. — Játékszini krónika: Dec. 3ikán „Benyovszky gróf“ vigj. 5 felv.; 4kén „Zampa“ dalj. 3 felv.; 5ikén „Enzersdorfi portalegény“ bohózat 3 felv.; 6ikán „Saluzzoi Corona“ szomoruj. 5 felv.; 7ikén bérszünettel Carl Henriette jutalmára „Bájital“ dalj. 2 felv.; 8ikán „Preciosa“ melodrama 4 felv.; 9ikén „Garrik Bristolban“ vigj. 4 felv.; 39 nap alatt egy kis fordított színműn kívül semmi ujdonság nem került színpadunkra. Illy példátlan hanyagsággal széles Európában tán egyetlen állandó színház sem dicsekedhetik. — V. S.

E n e k i s k o l a. A' pestbudai hangszegyesület igazgatása alatti nyilvános énekiskola részvényeseinek idei 2-dik közgyűlése dec. 5kén Festetics Leo gr. ur elnöksége alatt tartatott, mellyben egyéb tárgyakon kívül: I) említettett, hogy e' f. esztendőben az intézet 104 növendéket vett-fel, (47 ifjút, 57 leányt) kik közt csak 27 fizet iskoladíjt. II) Utolsó közgyűléstől fogva (febr. 28.) új részvényesek lettek (5. p. fttal) Barabás Ant. Pál. Csasz Márton, Karácson Mihály, Koppány Ján., Mandl Joachim, Nizsálkovic László, Szvetenay Márton, Vojdisek József urak. — Évenkénti 2p. fttos gyámpénzt irtak alá: Borsos Márton, Beimel József, Kadisch Joachim, Spécz Józ. u. u. — Egyszer 's mindenkorra adományoztak: Breisach Hermann, (2 ft.), Mráz Mih. (3 frt.) Granichstädter Józ. Tiv. és Steinbach Józ. u. u. (mindenik 5 ft.) Mélt. Sina György ur pedig 200 p. fttot kegyeskedék a' apitványul küldeni, miért az egyesület ezen nel leghálásb köszönetét nyilvánítja. III.) Barabás Ant. Pál ideigleni pénztárnok, és Mátray Gábor 's Asztalos Károly eddigi igazgatók hivatalaikban megérősítették. IV.) Utolsó közgy. óta köv. ajándékokat nyert az intézet: 1) Májer István esztergami káplán ur által az intézet szegény növendékei javára ajándékozott szentképek eladásából 5 p. fttot. 2) Festetics Leo gr. ur 6 mgtól a' Si-renion javítására 3 p. fttot, és a' nyári nyilvános vizsgálatkor 3 leánynövendék

*) Ohajtottam volna, ha erről is tett volna indítványzó ur egy pár szót.

számára szintannyi becses hangművet. 3) Lövinger József úrtól félrizma kótá-papírost. 4) Hora Ján. Laj. festő-művészől egy czimlaprajzot a jutalom-munkákhoz. — 5) Több zenekedvelőtől a nevezett vizsgálat után 3 leány-növendék számára 3 becses ajándékot. 6) Mátray Gábor tól ugyanakkor a magyar nyelvben magukat kitüntetett növendékek számára nyomtatott magyar dalokat 30 füzetben; későbbben pedig az általa zenére tett 's nyomtatás-ban kiadott 24dik zsolttart 3 példányban az intézeti hangműtár számára. 7) Szerdahelyi József nemzeti dalszínész úrtól „tündérlak“ operájából egy párdal partitúrját. 8) Engesser Mátyás intézeti prof. úrtól egy Metronomot. Melly kegyes ajándékokat a gyülekezet méltó köszönettel fogadván az intézetet ezen-mel a t. közönség további hazafiságos pártfogásába ajánlja. Mátray Gábor ének-iskolai igazgató.

Azon hazafiak, kik Deák Ferencz tiszteletére mult novemb. hó 28kán fak-lyás zenét eszközöltek, az e' ezéla gyült pénz maradékát, 65 ft. 28 krt. pengő pénzben, a' Népkönyv-kiadó egyesület pénztárába rendelték adatni, melly em-lített összeg ezen pénztárba Vachott Sándor ur által hiány nélkül befizettetett. *Toth Lőrincz* egyesületi pénztárnok

A' pesti műegyesületnek Fáy András egyesületi elnök ur előlülése alatt f. évi nov. 21kén tartott idei első közgyűlése, az egyesület ez évi munkálkodásá-nak elnök ur által előadott rövid vázlata után, a' f. évi számadások bemutatásá-val nyitott meg; minthogy pedig az idei számadási kimutatás a' f. évi műlap-ra teendő költségek jegyzékének Párisból még eddig be nem érkezete miatt tel-jesen nem készíthetett el az illető árjegyzéknek azonban valamint a' műlap nyomatinak is Goupil párisi műáros urnak a' gyűlés folyama alatt érkezett levele szerint a' napokban megérkezniök kell 's ekkor a' számadások már tökéle-tesen berekeszthetők leendnek: ennél fogvást a' közgyűlés Frankenburg Adolf, Klausz L. A., Memlauer György, Rösler Móríc, Serényi László gr. és Szabó János t. cz. részvényes urakból álló bizottságot nevezett ki olly móddal, misze-rint e' bizottság a' választmányi albizottság által a' műlapra teendő költségen ki-vül egyébiránt minden részletben már megvizsgált, számadási kimutatást, mi-helyt az illető árjegyzék Párisból megérkezik, valamint az egyesület lelettárát is, megvizsgálván, ezen eljárás eredményéről a' legközelebbi közgyűlés elibe kimerítő jelentést, terjeszsen. Ennek folytában az egyesület f. évi második közgyűlését karácson másod napján vagyis f. évi dec. 26kán reggeli 9 órakor a' n. casino szállásán fogja tartani, köv. pontok fogván tanácskozás tárgyaul szolgálni: 1) a' közgyűlésileg kinevezett számvevő-bizottságnak a' számadá-si vizsgálat eredményét tárgyzó jelentése. 2) Az egyesület ez évi munkálkodá-sának folyama alatt tapasztaltván, miként az alapszabályok azon rendelete kö-vetkeztében, miszerint az egyesület a' kiállítandó műdaraboknak Pestre 's in-nen az illető helyekre bérmentes viszsza szállításukat magára vállalta, e' mű-kiállítási második évben, az egyesület pénzerejének tetemes megcsökentésével közel 's messze külföldről igen nagy számmal küldettek be műdarabok: ezen az egyesületre nézve igen érezhető tehernek mikép lehető könnyítése 's e' részben az alapszabályoknak mennyire kellő módosítása fog tanácskozás alá vétetni. 3) A' mult évi nov. 8kán tartott közgyűlés határozatához képest a' vá-lasztmány által az iránt készített javaslat: mikép lehetne a' hazai hisztóriai képek iránt a' művészekben vállalkozási szellemet fejleszteni? fog taglalás alá kerülni. — Végre 4) a' jövő egyesületi évre választmány 's tisztviselőség fog választat-ni. Ehez képest minden t. cz. részvényes a' fenkitűzött közgyűlésen leendő meg-jelenésre ezennel kéretik. A' közgyűlés határozatából. Szekrényesi Dániel m.k. egyesületi titoknok.

(Abauji főispán beiktatása.) Nov. 20ka hosszús emlékeztető marad minden abauji előlt, melly napon t. i. fels. urunk által ns Abauj megye főispánjává kinevezett m. Károlyi Lajos gr. cs. aranykulcsos 's t. uradalom örököse 's nm. buzini Keg-levich Gábor gr. koronaőr, kamraelnök 's a. t. mint e' végre kinevezett kir. biz-tos ő exéja megyénkbe szerencsésen megérkeztek. 20án a' RR. képökben Joób Mih. tb. vezérlete alatt kirendelt fényes küldöttség a' megye határszélén Szikszó mva-rospan mély tisztelettel fogadá ő mélt. hol első aljegyző Kunsch Gábor megbízott szónok által ékesen üdvözöltettek, Szikszóról, hol ő msgokat b. Perényiek tisz-tartója Tanhoffer János tb. az egész küldöttséggel, számos uri vendéggel 's a' vá-rosi tanácssal együtt villás-reggelivel fogadhatni szerencsés vala, mind a' két mélt-óságot a' tiszteletű küldöttség megyei két huszár előlovaslásával, sűrű taraczk-durrogás közt még az nap özvegy Mesko Jakab báróné sz. gr. Fáy Mária asz-szony nyiczkéi várába éjjeli szállásra kíserte, hol a' tiszteletű báróné két kisasz-zonyival együtt magyar ékes köntösben szíves öröm 's tisztelettel fogadta; más-nap azaz nov. 21kén cs. kamarás Luzsénszky Pál b. vezérlete alatt kirendelt más küldöttség Nyiczkére délelőtti órákban megérkezvén, valamint beiktató k. biztos ő exéjának, ugy főispán gr. ő uságának sági prépost 's alesp. Füzesséry Pál szónoklata mellett a' RR. szíves örömeiket kijelenté. egyszersmind ő msgokat az általuk már eleve meghatározott napon tartandó beiktatási közgyűlésre meghíta, ezuttal 330—40 főből álló lovas banderium vezére Puky Antal másodalispán által is hasonló mély tisztelettel üdvözöltettek 's a' főisp. gróf a' kastély erkélyéről a' ns banderiumhoz lelkes beszédet tartott, mire a' ns banderium lassan előre in-dulván ő msgok szinte nem sokára utánok eredtek Nyiczkéről, a' tiszteletű nagy szá-mu küldöttség és számos hintón elejőkbe ment nagyobb rendű uraságok fényes kíséretében, az egyenruhás ns lovas banderiumnak Barczától katonai rendű 's vi-dám arcú előlovaslásával másod-alispán mint közgyűlésileg választott pa-rancsnok vezérlete 's a' ns vgyének széterszett lobogója alatt, megyénkben ta-nyázó gr. Valmoden Gimborn nevet viselő vasaszered hangszkara zenésze mellett, taraczkok ropogási 's a' város utczáin hullámozó tenger nép szünni nem aka-ró „éljen“ kiáltozási közt, a' város alvégén helyben lakó izraeliták által készíte-tett 's czélszerű feliratokkal ékesített diadalkapun keresztül, ő msgok egy hat szürke lovas díszhintóban együttülve, az egész fényes menet előtt Kassa városa hadnagya Zámory József, utána a' ns banderium, hintó előtt főispán gr. lovász-mestere, mellette egyegy oldalról négy lövezetű, utána Meczenzöf bányaváros ma-gyar köntösű polgári 's a' ns banderiumi sereg utócsapatja lovagolván, f. hó 21-kén délutáni két órakor Kassa városba a' ns megye KK. és RR. teljes örömeire megérkeztek, kívül a' főutezán azon ház előtt (Soós Agostoné) hol ő msgok meg-szálltak, a' helybeli polgárság egy osztálya 's a' Koudelka b. nevet viselő gya-logezred egy százada teljes díszruhában lobogó zászlókkal, a' ház kapuja előtt két katonáőr, szintannyi a' szobába menetnél levén kiállítva, a' mint ő msgok fényes kíséretetűl szállásukhoz közelítettek, a' kiállított polgári és katonai csa-

pat a' zászló egyszeri meghajtásával tiszteledett, az ezredi zenészkár pedig a' kedves népdalt „tartsd meg Isten 's a. t.“ szivrehatólag zengé, a' nép harsogó éljen kiáltási közt, állandó dobpergés alatt bemenvén ő msgok a' díszhintón a' háztornác alá s őket a' fényes küldöttség 's egész kíséret nyomban követvén a' ház lépcső-jinél első alispán Vitéz János vezérlete mellett egy tiszteledő küldöttség a' me-gyei tisztkarral várta, onnan szobáikba vezettetvén a' nm. kir. biztost másodal-jegyző Szentimrey György, főispán gr. ő msgt pedig első alisp. Vitéz Ján. a' RR. nevükben megköszöntöttek, azután Borsod (elnök Vay Lajos b. szónok: Okoli-esányi János, főjegyző) Saros (elnök: Péchy Benj. elsőalispán, szónok: Hedry Erneszt, főjegyző) Szepes (elnök: Görgey Arnold, másodalisp. szónoka: Engel Sándor) Torna (elnök és szónoka: Barczay József első alispán) és Zemplény (elnök: Kazinczy András, szónok: Somogyi János, aljegyző) szomszéd ns me-gyék 's Kassa városa (elnök: Farkas Sándor, polgármester, szónok: Rimanó-czy Ferencz, főjegyző) küldöttei, valamint a' katonai tisztikar 's más számos egyházi, katonai 's polgári főrendű uraságok tiszteledtek. Más nap (22) regg. 9 órakor a' kir. biztos, főispán gr. 's megyei RR. a' sz. lelek meghívása végett a' szé-kesegyházba gyűltek, melly után ő msgok a' székesegyházból, kiállított katonai sorok közt hat lovas díszhintón a' megyeházhoz menvén, a' főjegyzői szálláson maradtak, a' megyeház előtt a' ns banderium egy része is tb. Domonkos Sámuel vezérlete alatt tiszteledt, a' KK. és RR. pedig a' tanácssteremben öszszgyűlvén miután első alispán ur a' KK. és RR. illy nagyszámu fényes megjelentén örömeit kijelenté 's a' mai fontos ünneptárgyat a' közgyűlés kinyitásával előadá ő msgok meghívására Dessewffy József gr. vezérlete mellett több tagból álló küldöttséget nevezett, melly is azonnal ő msgokhoz járulván a' nem sokára viszszaért küldött-ségi elnök a' RR. jelenté, hogy mind a' kir. biztos, mind főispán gr. uu. ked-vesen fogadván a' RR. szíves meghívását, buzgó kívánságukat teljesíteni készek; erre ő msgok a' teremben csak hamar megjelenvén, első megpillantásukra kitörő ö-röm és szívbéli „éljen“ kiáltások közt székeiket elfoglalták. Mire kir. biztos ő exéja fényes küldetése czélját megmagyarázván, előbb a' meghatalmazó k. pa-rancsot azután a' beiktatandó főispán gr. részére kelt kir. adománylevelet ki-hirdetés végett bemutatá, miután felolvastatott ő fels. f. e. oct. 14kén 1458/44 sz. a. Bécsben kelt 's nm. kir. biztos ő exéjához intézett kir. parancsa, melly által ő fels. tekintetbe veven m. Károlyi Lajos gr. cs. kir. kamarás stb. hűségét 's jeles tulajdonit, őt abauj megyei főispánjára, melly kir. tan. 's főispánhelyettes köji Comáromi István előléptetésével megürült, k. kinevezni méltóztatott, biztos ő exéjának meghagyatván, hogy Károlyi Lajos grófot főispáni székébe az oda zárt hitforma szerint letendő esku mellett szokott mód szerint iktassa-be 's arról ő fels. jelentést tegyen. Ezuttal felolvastatott ő fels. Stájerország Mária-Czell ne-vű m. városában sept. 16kán 13369. sz. a. kelt kir. adománylevele, melly szerint ő fels. Károlyi Lajos gr. jeles tulajdonit, 's a' közdolgok ismértében tapasztalt ügyességét, mellyet ő erényteljes 's nagyérdemű fényes elei dicséretes példája által indítatván, már ns csongrádmegyei főispán-helyettes hivatalnak a' felség megelégtelére több évi viselése alatt kitüntetett, kegy. tekintetbe veven azt is, hogy azon időtől fogva is, mellyben e' hivatalról házi körülményi miatt saját kérelmé-re fölmentetett, több országgyűlésen hasznos szolgálatakat tett, ezeknél fogva Károlyi Lajos gr. főispáni méltóságra, melly néhai Eötvös Ignác b. halálával megürült, fölemelni, kir. tan. és főispán-helyettes Comáromi Istvánt pedig ezen hivatalról fölmenve ns Tornamegye főispánjára nevezni kegyeskedett, megyénknek egyuttal meghagyatván, hogy kinevezett Károlyi Lajos gr. főispánjának elismer-ven, iranta hivatalát illető minden törv. dologban tartozó engedelmességgel vi-seltessék, mellyek után kir. biztos ő exéja velős beszédet tartott 's a' szokott hit-nek m. kassai megyés püspök Ocskay Antal felolvasása mellett letétele után megyenk főkörmányát a' hiteles pecséttel és leveltári kulcsal együtt Károlyi Lajos gr. átadta 's a' reá ruházott hatalom szerint főisp. székébe törvényesen ik-tatta, melly alkalommal főispán-gróf a' megye négy szbiráji által ősi szokás sze-rint szekestul 3szor fölemeltetett szünni nem akaró éljen harsogások közt. E-zuttal k. biztos ő exé beszéde folytában azon szíves örömeit, hogy ezen előtte olly nevezetes 's ked. es napon Abauj KK. és RR. vel közelebbről megismerkedni szerencsése vala, kijelentvén, azon figyelmes megtisztelésért, mellyet a' KK. és RR. ezen unneplýkor ő exéja 's a' főisp. iránt tanusítani sziveskedtek, nyájas köszönetet mondott 's jeles beszédét egyetemi szíves éljen koronázta. Mire a' beiktatott fő-ispán gr. szivreható válasza által elsőben is a' fels. kegyelmét mély hódolatu tisztelettel, azután kir. biztos ő exéjának e' részbeni fényes tiszte teljesítését 's irántai fáradozásit hálás szívvél megköszönte, nyilatkozatván, miszerint egész életét ő fels. 's a' haza szolgálatjára 's javára szentelvén teljes igyekezetét oda in-tézendí, hogy főispáni kormánya alatt e' ns megye java, boldogsága és dicső-sége a' KK. és RR. kölcsönös bizalmával 's együtt-munkálásával eszközöltessék. A' beszéd kitünőbb 's lelkesb helyeit gyakor éljenzés szaggatá meg. Ezek után főjegyző Kelez István a' RR. nevében előbb beiktató kir. biztos ő exéjához intéz-vén ékes beszédét 's dicső eleinek, ugy tulajdon számos érdemeit 's a' haza és ki-rálynak tett szolgálatait elősorozván, a' RR. legmélyebb hálaájtát fejezé ki fára-dozásiért, azután hazánk egyházi polgári 's katonai mind azon hivatalnokinak, valamint a' ns megyei követségeknél, kik 's mellyek e' mai nevezetes napot je-lentőkkel diszesítették, a' RR. nevében forró köszönetet mondván, végre a' fő-ispán grófhoz fordítá öröm-remény-tisztelet- és hála-szavait. Ezen beszédek a' rájuk mondott válaszokkal kinyomatni határozottak a' nemesi pénztár költségén. Táblabírakká nevezte az új főisp. kir. biztos ő exéját. Zichy Domokos gr. rozsnjai püspököt, Károlyi György gr. békési főispánt 's több jeles férfit. Jelenvol-tak többek közt ez iktatási unneplýen: rozsnjai püspök gr., Richter Aloiz jászai prépost, Andrassy György gr. gömöri. Péchy Emánuel gr. zemplényi főispán-helyettesek, Brezenheim Ferdinánd hg. Barkóczy, Dessewffy, Csáky 's tb. grófok. Délben 970 személy vendégeteltet meg három helyen u. m. a' városi táncsterem-ben, a' sz. Domokos szerzet zárdájában és „fekete sas“ czimű vendégfogadóban, hol az egész ns lovas banderium egyutt ebédelt parancsnoka Puky Antal elnök-sége alatt; ebéd felett a' szokott áldomások mellett a' két utolsó asztaltól tiszteledő küldöttségek járultak az elsőhöz. főispán gr. pedig azokat a' járásbeli főszbiró kíséretében személyesen meglátogatta. 22kén este az egész nagy utca ki vala vi-lágítva 's több helyen czélszerű alkalmi feliratok tüzőzőzöben ragyogtak. Merelly német dalszínész-társasága, a' fuladásig tömve volt színház teljes kivilágítása mel-lett, játszott. 23kán a' főispán gr. a' városi táncsteremben fényes táncmulatsá-got adott szabad esemegetárral, a' terem dicsőn vala fölkesítve 's a' vendégek száma 1000nél többre ment; özv. Semsey Jónné szül. Keglevich Éva gr. özvegy b. Mesko Jakabné sz. gr. Fáy Mária kisasszonyaival egyutt 's több hölgy drága magyar köntösben jelentek meg. 24kén egy vándor magyar színész-társaság Bog-dány igazgatása alatt a' színház teljes kivilágítása mellett „Cillei Fridriket“ néz-hetőleg adá. a' színház tömve 's valamennyi páholy el vala foglalva. 25kén me-gyénk Rdei 's a' tisztikar szeretett főispánjok tiszteletére a' városi táncsteremben fényes táncvizigalmat adtak szinte szabad esemege-tárral a' házi asz. személyét özv. Semsey Jónné szül. Keglevich Éva grófnó viselte: ezalatt Bunkó bandája feljövén szabályos zenéje mellett egy egész kör magyart tánczolt. a' táncz majd viradig tartott. 24kén a' főispán gr. elnöksége alatt a' közgyűlés folytatott 's ma bucsut vett a' megye RR. (A' közgyűlés folyamaról bővebben jövő alkalommal) Kegle-vich Gábor koronaőr ő exéja 24kén utazott el. Főispán gr. jótékonyágával zárom

e' sorokat, minélfogvást a' nögyesület pártfogása alatti szegények számára 400 p. for. a' kisdedovó intézetre 200 p. for. a' dargói utra 400 p. p. adni kegyes volt. Időnk kellemetlen, ködös, esős, sáros, mind a' mellett megyénk és városunkban nagy az élenkség. Kleinszky László.

(Erdélyi Országgyűlés.) A' november 25kei országos ülésen az országgyűlési névsor elnökileg tüzetvén napi rendre, miután mind a' kir. hivatalosak, mind a' követek névsora felolvasatott: Alsó-Fejér megye követe mind a' kir. hivatalosakra, mind a' követekre vonatkozólag törvénysérelmet látott a' felolvasott névsorokban; ugyan is 1) mind a' kath. püspök, mind a' szász nemzet mostani ispánja a' kormánytanácsosok sorába iktattatvák, holott az 1791ki 20 t. cz. nyilván rendeli, hogy előleges választás nélkül ezen hivatali helyet nem töltheti be, *) az egybíránt tiszteletre méltó két egyed pedig jelenleg kormánytanácsossá nincs választva 's így a' tanácsosi sorba sérelmesen iratott. 2) Némely oly személyek czimeztetvék volt tanácsnoki czimmal, kik hasonlólag nem voltak az idézett t. czikk értelmében választva. 3) Némelyek neve oly megyei hivattalal czimeztetett, kik azokra törvényesen választva nem voltak. 4) A' jelenlegi kir. táblai elnök e' hivatalra országosan megválasztatott ugyan, de azon választás további eredményeiről a' Rdeknak további tudomásuk nem lehet, mert az 1791: 20. t. cz. tiszta rendelete **) ellenére sem királyi adománylevelét be nem mutatta, sem hitét a' RR. előtt le nem tette. 5.) A' károlyfejérvári káptalan és kolozsmonostori convent követei is a' kir. hivatalosak közé soroztattak, kik kir. hivatalosak nem, mert követek, követek pedig nem lehetnek, mert az 1791: 11. t. cz. b. nincsenek a' követküldési joggal bíró törvényhatóságok közé soroztatva. 6.) A' kir. kormánytitkoknok nem az egyszerű kir. hivatalosak közé irattak, hanem mindjárt a' kormánytanácsosak után, mi ellen a' RRnek azon észrevételük lehet, hogy a' kir. kormány kiegészítő tagjainak a' titkoknokokat nem ismérhetik el, csak az országosan választott tanácsnokokat és sarkalatos hivatalbelieket tekinthetvén a' kormánytanács kiegészítő részeinek, de mint egyes személyeket sem lehetett volna némelyiket közülök kir. levéllel meghíni, nem bírván a' kellő tulajdonokkal; mert az 1791: 11. t. cz. azt mondja, hogy a' kir. hivatalosnak főnemesnek (potior nobilis) kell lenni; azt ugyan nem tudhatni törvényünk értelmében, mely szerint minden nemes egyenlő joggal bír, hogy ki főnemes; de az bizonyos, hogy a' ki nem nemes, főnemes sem lehet: továbbá megkívánja az idézett czikk, hogy legyen elegendő birtokuk (sufficiens possessorium), azt sem tudhatni ugyan, hogy mennyi az elegendő birtok? de szinte bizonyos, hogy a' kinek semmi birtoka nincs, annak nincs elegendő birtoka. A' kir. hivatalosak kinevezésében nincs megtartva a' Comp. Const. II. rész I. czim. 5. czikk 1ső pontja ellenére a' vallási egyenlőség, holott nem tagadhatni, hogy a' többi vallásból is van kir. hivatalosságra alkalmas egyed. 8.) A' k. hivatalosak száma felülmúlja a' követekét, holott a' leopoldi hitlevél 4dik pontja azt rendeli, hogy az országgyűlés szerkezetében a' szokott mód ***) tartassék meg, a' szokás pedig 1781ig, vagy mivel ez törvény szerint megsemmisítettnek tekinthető, 1791ig mindig az volt, hogy a' kir. hivatalosak száma kevesebb legyen, mint a' követeké. 9. (a' mi legsajnosb) némely kir. hivatalosak e' fontos hivatalból alapos törvényink, jelesen a' Hármaskönyv I. rész 9. czim, Comp. Const. II. rész I. czikk. 14. pont sérelmével hibájokon kívül törvényes ítélet és meghallgatás nélkül kihagyattak, mi ha elvképen szabadosnak elismértetnék, általa a' kir. hivatalosak függetlensége 's következve az országgyűlés életere játékká válnék. 10.) A' kir. hivatalosi névsor külalakjában hiányos, mert nem az ő fels. kir. leirata, hanem csak a' kormányzékhez jött udv. rendelet közöltetett a' RRkel. 11.) A' követi névsorban hiányos, hogy Erzsébet-város most először megjelent követjei az 1791: 61. t. czikk. nyilvános szavai ellenére nem a' károlyfejérvári követek után mindjárt, hanem a' városi követek között legutól irattak. 12.) A' kir. főkormánynak a' székely-udvarhelyi és abrudbányai követek választásába elegyedése, ha szintén ezuttal tett léptei a' főkormány magokban nem helytelenek is, sérelemnek tekintendő, mivel a' követválasztás körül előfordulható minden kérdés kirekesztőleg és egyenesen csak a' RR. elhatározása alá tartozhatik. A' RR. az indítványozottakra nézve ezuttal is az 1837ki jegyzőkönyv 49. 153 és 242dik jegyzőkönyvi számok alatt följelt határozataikhoz ragaszkodtak, fenmaradván joguk az akkor ellenvéleményeket nyilatkoztatott egyedeknek most is azt tenni. A' kir. táblai elnök, az abrudbányai és székely-udvarhelyi követek 's Erzsébet-város helyére nézve az indítványt teljesen pártolták. Az indítványból folyó azon kérdés elhatározása: mit legyenek teendők a' már elismert sérelmek orvoslatára? az idő eltelte miatt más napra tüzetett vitatási tárgyul. Ez ülésben indítványoztatott még, hogy Erzsébet-város követei mint e' gyűlésen először megjelenők az egyesületi hitet tennék le. Az indítvány elfogadtatott. Erzsébet városi követ Másvilági István igen lelkes beszéddel előadta történetileg, hogy az örmény nemzet a' kereskedés virágoztatására hivatott honunkba, mely hivatását híven teljesítve, 's egyszerűs mind a' hon érdekét szíven hordozva, Erdély országos rendei 1791-ben azzal jutalmazák meg, hogy törvényhozói gyűlésök tagjává fogadják. Igére, hogy az örmény nemzet, mely a' magyarosodásnak eddig is minden Erdélybe költözött idegen népség közt legkésőbb pártolója volt, ezután is a' nagy eszmét, mely most a' két magyarhont foglalkodtatja, t. i. az általános magyarosodást, mindig egész erejéből igyekezendik előmozdítani. A' jeles beszéd kitérő örömbajjal, kardcsörtetéssel 's huzamos éljenzéssel fogadtatott, de a' hitelével jövő ülésre maradt.

(A' debreczeni főiskola igazolása ügyében.) Debreczen: dec. 2kán. Örm 's fájdalom futja át kebleinket, midőn a' hirlapok hasábjait forgatva, aanyi sok

*) Citra candidaturem praeiviam Sua Majestas Sacratissima ejusmodi officia diplomat. ea non restaurabit.
**) In collationibus literis intuitu talium (diplomaticorum) munerum legali et ab antiquo usitata forma expediendis, prout et in formula juramenti liberae Statuum electionis semper expressa fiet mentio.
***) Morem usitatum, utpote quem supremae potestati non derogare invenimus. in... comitiorum... solito ordine et usu... illaesa praecipimus conservanda.

érdekes tárgy vegyületében anya-iskolánkat is érintve szemléljük. Örm, ha meg tekintjük, mily éber figyelemmel kíséri a' nemzet 's egyes lelkes honiak intézetünk haladásában vagy talán szendergésében. tespedésében; fájdalom, ha nézzük, mily sokan ragadnak avatlan kezekkel tollat, csupa unalomból vagy időtöltésből(?) hogy sebző nyilaikat gúnykacaj között annak szívébe intézzék. Nem azért emelünk azonban szót, hogy lapokra terjedő hosszu apológiát írjunk; vagy hogy anya-iskolánkat, mely századok viharjai közt teljes fényben virult, 's a' hazának oly sok jeles férfit ajándékozott—mind kül-mind belsejében tökéletesnek nyilvánítsuk, — mert hiszem minden dolog, mely az emberi elme dús mezejében terem, 's kedvező körülmények közt létre jő, csak fokként emelkedhetik a' tökély magas polczára — intézet tehát, bár régi vagy jelen kor szives részvéteinek köszöni alakulását, minden tekintetben tökéletes nem lehet. — csak az czélunk néhány sorainkban, hogy némelyek roszelekütség-szülte(?) gúnyait gúnynyal viszonzzuk, 's kimutassuk, mily sötét homályban tevélyének akkor, midőn tanítási rendszerünk híjánit, gyöngőt kiszemelni akarva — nyilvánosság elibe terjeszték. Jól emlékezhetnek, kik hirlapokat olvasnak, hogy minap azt kérdé valaki az Athenaeumban: „micsoda elvek szerint tanítatik a' magyar nyelvtan Debreczenben? 's valami jó ur sietett tudósítani a' Jelenkor szerkesztőségét, hogy a' régi debreczeni grammatika nyomain készült avult nyelvtan szerint, melyben a' már határozottabb nyelvtani elvekhez képest semmi javítás nem tétetett.“ — Sajnálkozva de a' szív teljes öröméből kell azon jó urnak sötét agyát felvilágosítunk. Nem tudja ön!! hogy Debreczenben már két év óta azon nyelvtan forog tanítók 's tanítványok kezeiben, melyet Kalós Mózes prof. ur gyermeki felfogáshoz alkalmazva készítet, mely mind ez időig kéziratban vesztgel ugyan. de reményljük, hogy a' még ez évben öszszegyűlendő tanulmányi rendszer javítására kinevezett küldöttség üdvös munkálkodása által több (kéziratban levő) becses társaival, napfényre jutand. — Ovást tesszünk egyszerűs mind, hogy ha ezentul valamely testületnek becsületét 's az aróli jó véleményét gyanúba hozni akarja, tételeit renditheten alapokra építse. Nevét ugyan a' jó ur eltitkolá, de hiszem, jól ismeri őt lelkismérete, számoljon azzal, 's annak böles sugallata után vonja vissza, mit gondolatlanul ál-ösvényeken tevélyege, tollalól kiereszteni merészlett. — Nem kis fontosságra a' tárgy, melyben felszólamlunk 's annyival inkább nem, a' hazai nyelv ügye a' nemzet legszen-tebb ügye, annak életétől függ saját fenmaradása vagy halálos enyészete, 's ki annak virágzásán teljes ereje szerint nem munkás, nem méltó hogy az honja kebeléről szíjon táplálatot; 's mi a' hazafilanság bölyegével magunkat jellemeztetni teljességgel nem akarjuk 's annyival inkább nem, mivel nálunk már egy évtized óta — illőleg méltányolva a' régi classica literaturát — a' tudományok minden ágai édes anya-nyelvünkön hangzanak. — Vannak igaz — törvényink, szokásink, melyek a' kor lelkével ellentétben állnak; de ezek is sötét homályba rejtözve, nem mernek fölemelt fölvel járni, nem mutatják magokat az ég kékjein magosan tündöklő napsugarak előtt, 's végvonaglás közt vesztgelve nyugodtan várják az előre megsejtett enyészet nagy napját: van árnyékoldala tanítványi rendszerünknek is, a' mennyiben életre ható real tudományok helyett az ifju elme apróságokkal csigáztatik: de egy édes remény taplálja keblünket; nyertünk az égtől erőben dús, tudományban teljes főgondnokot, kinek varázsvesszeje alatt a' százados balitéletek öszszetartó képesai széllyelszakadozandnak, böleskormányzói ügyessége, lankadatlan igyekezete 's haladási szelleme eltemeti — még ez év végnapjaiban — a' sötét idő rozsdás és elavult intézkedését; 's így az új év főnragyogló napja új alakban látandja anya-iskolánkat 's valahára földerülend annak minden tisztá kebeltől hön ohajtott aranykorszaka. T. n.

(Öszinte vallomás 's bocsánatkérés.) A' Jelenkor egy pár számaiban egy pár felszólítást intézék a' haza hitszónokihoz, melyeket szigorú értelemben, azon, későbbben általam is észrevett, logikátlanágrul vádolhatni, hogy szerintük néhány hanyag papegyedről az egész tisztos egyesületre (a' parte ad totum) vonhatni megrovó következtetést. Pedig az egész tiszt. pap-testület korholni — akarástól távol vala minden gondolatom, annál inkább, mert hosszas lelkiösméretes kíméletem 's társalgásom után ezen tisztos testület legnagyobb része által a' tölem érintett fogyatkozásokat dicsőségesen megczafoltatva tapasztaltam. Az ifly lelkes, munkás, józan korszellemmel haladó papegyedeket én a' hanyagokhoz sorozni semmi szempontbul nem akarám, annál kevésbbé rajtok méltatlankodni vagy csak árnyékozatban is sérvet okozni. Ez minden esetre figyelemtelenségi tollhiba 's nem tiszteletlenségi vagy érdem — félreisméresi szívbillás. *Igy hibázni gyarlóság, de a' hibát önként megismérni 's javítani: bizonyos lépcső az erényre.* Én is e' sz. szándéktól lelkesülve esdek azok bocsánataért, kik netalán szándékom ellen magokat önértetükben méltatlanul korholtatni vélik, ünnepeyesen fogadván, hogy ezentul egyedi hibát nem egyetemesíték 's okdús közleményekkel lépének föl egyházunk köréből 's jelszóm tiszta igazságszeretettel leend mindenkor. Ribianszky *)

Spanyolország.

(Készületek Espartero fogadtatására Madridban. Elegy.) Nov. 22kén kormányparancs jelent meg Madridban, mely szerint más napra az egész nemzet-örség fegyverben megjelenni köteleztetik Espartero ünnepeyes fogadtatására. A' lovas nemzetörség Guadalajaraig fog elibe lovaglani. Azon kapu közelében, mely Espartero nevét viseli, diadalkaput állítottak föl. — Azon testörtisztekre, kik az oct. 7ki eseményben vétkes részt vettek, az ítélet még nem mondatott ki; tizre közülök azonban halált kíván a' főügyvéd 's egyre hat évi várfogságot. — Romali tábornok Diego Leon ótalmazását nyilvánossá tette. — Jelenleg mindenek fölött a' cortes megnyitás tartja lebilincszve a' közfigyelmet. A' föllengősi párt mindent elkövetend a' kormány megtámadására; mely azonban oly tulnyomó többséggel bír a' cortesben, hogy minden megrohanást bátran várhat be. Az ellenzés különösen két pontot készül leghatályosb megtámadásra használni, 's ezek: hogy a' kormány nem törekvék a' mérsékpártiak öszszeesküvését megelőzni, 's hogy Barcelona ostromállapotba-helyzése által törvénytelenséget követett el. — Aleale tábornokot Bilbaoba küldé Espartero 's a' lakosság fölötté örvend, hogy e' köztiszteletű férfi által Zurbano további kegyetlen zsarolásától valahára meg fog szabadulni. —

(Espartero Madridban.) Espartero fogadtatása Madridban valódi hódolat-ünnepeyhez hasonlított. A' helyhatóság hatlovas diszhintót állított a' kormányzó rendelkezése alá, 's e' hintó mellett számos tábornok és más fő haditisz

*) Jökor érkezett ezen nyilt vallomás, minthogy már szállongani kezdének e' felszólításokat torló válaszok, milyen Papp István uré Szalacsról, Papp Gábor uré 's egyebeké. A' Szerk.

lovaglott Espartero tiszteletére, ki igen örvendültszék e' rendkívüli kitüntetésén. A' nép több helyen zajos éljennel üdvözlé a' kormányzót, 's egészen a' kir. palotáig kísérte, hol a' viszatért hódító azonnal a' királynéhoz siető szokott ünnepélyes kézsókra. —

Anglia

(A' koronahg walesi hggé nevezetett. Elegy.) London, nov. 26dikán: „Azon kir. rendelet, mely a' kis koronaörökös walesi hggé nevezi ki, már alá van írva 's a' hivatalos lap legközelebbi számában meg fog jelenni. — A' királyné állapotja is javulni kezd. — Néhány nap mulva a' keletindiai hadsereg-nél is számos előléptetés fog nyilvánossá tétetni. — A' manchesteri gabona-törvény elleni egyesület határozá, hogy vitatását a' parlamenti összeüléseig fül-függeszti. Londonban hivatalos jegyzék szerint jelenleg 6 ezer ember ül börtönben adósság miatt. —

(A' koronahg kereszteltetésit elhalaszták. Elegy.) London, nov. 27kén: „Az udvari lap szerint a' walesi hg keresztelésit a' parlament összeüléseig halasztották, mi január végén, vagy február elején fog megtörténni. Hajter első udvari főstész parancsot kapott Albert hgtől a' keresztelési ünnepély leföztésire. — Londonban egyik bolt fölött illy fölírás olvashatni: „Itt, és sehol másutt, árulják az igazi és valódi Wales hgi kolbászkat.“ E' neveltséges kapkodásokra nézve igen bélyegzőleg jegyzé meg egykor a' nagyszerű jeles Cobbett: „Nálunk angoloknál mindenki a' király vagy udvar után szereti magát neveztetni, csak a' közadósság nem, mely nemzetinek nevezetetik. — Az özvegy királyné egészsége annyira javult, hogy néhány órát ágyon kívül tölthetett el. — Az utóbbi hat hét alatt dühöngött viharok által iszonyu károkat szenvedett Anglia hajókban és emberekben a' délkeleti partvidéken. — Chantrey hires szobrász nov. 25kén este meghalt. — Lamshireben új katonai laktanyákat épített a' kormány, mi ellen igen hevesül kel ki a' szabadelmü sajtó. — Tartományi lapok folyvást telvék tüzvész hírekkel. Nov. 23kán Glasgowban nagy gyapotfonó gyár hamvadt el. — Az oxfordi egyetemen több protestans ifju kath. vallásra készül térni. — Itteni lapok következő példátlan eseményről értesítnek: Harvich kereskedőház, Whim' nevü hajóját dús ébenfa teherrel egy kapitány 's egy matróz, tehát csak két ember, San Domingobul szerencsésen Londonba vezérlé, mivel a' többi legénység meghalt. 'S a' mi még különösb, ez uton többször igen tetemes vihar uralkodott, mely a' hajó aladságát igen megrongálta.“ —

Franciaország.

(A' National vád alól fölmentve. Ledru-Rollin elíteltetett.) Nov. 23kán az eskütszék minden vád alól fölmenté a' bepörlött Nationalt azon czikk miatt, melyben a' kormányt arról vádolá, hogy a' jul. zendület által alapított vagy megerősített minden intézvényt folytonos megtámadásul tüzött ki, 's hogy olly helyzetben áll a' külföld és nemzet között, mellynél fogva vagy háboruba kénytelen a' külfölddel bocsátkozni, vagy pedig a' nemzeti intézvényeket kell szünet nélkül megrohannia; mely utóbbi harcban mindazáltal mindenesetre bukni fog. „Azért tehát, szöla folytatólag a' National, nem velünk van a' kormánynak baja, hanem a' nemzettel. Mi az utcákon küzdöttünk ellenetek, ti hatalomgyakorlók, 's most a' sajtó hatalmas fegyverével folytatjuk harcunkat. Fejtelenség 's gyalázat közt nincs mit választotonotk. Hiában tusakodtok a' végzés ellen, mely harcra kárhoztat benneteket Európa ellen, mire nem birtok elég erővel, vagy pedig háborura a' nemzeti intézvények ellen, mellyben minden esetre buknotok kell.“ E' szavakban a' kir. személye ellen láttak sérelmet a' ministerek; az eskütszék azonban más véleményben volt, 's a' vádolt szerkesztőséget „nem vétkesnek“ nyilatkoztatta. — Ledru-Rollin ügye is eldőlt már az illető eskütszék előtt, de koránsem olly kedvezőn, mint a' Nationalé, mert 3 ezer frank lefizetésire 's 4 hónapi börtönrre ítéltetett. De vajjon czéjját érte é a' kormány ez-zel? Koránsem, mert azon szándéka, miszerint a' választók előtt mondott beszédje miatt ítéltessék el, 's ez által talán a' követkamrából kitiltatása is sikerüljön, egészen füstbe ment. Az eskütszék ugyanis világosan oda nyilatkozott, hogy a' beszéd elmondásában semmi törvénytelen tény nem talál, hanem csupán hirlapban nyilvánítása miatt tartja őt vétkesnek. Így tehát elvre nézve Ledru-Rollin győzött, 's követi székét minden akadály nélkül foglalhatja el. A' szabadelmü lapok ez eseményből azon következtetést vonják, hogy ez által a' nemzeti képviselők jogosítva érezhetik magokat minden tartózkodás nélkül nyilatkozhatni választók előtt, mit a' kormánylapok határozottan tagadnak, azon okoskodásból indulva ki, miszerint a' követkamrai szólásszabadságijognak élvezetében csupán akkor léphetnek az illető követek, midőn megválasztásukat az összes kamrai végzés már jogszerűnek nyilatkoztatta. Kérdés már most: szabad é a' kormánynak az eskütszékéi ítéletet végrehajtani, miután a' kamarák dec. 27kén meg fognak nyitítani, 's a' törvénynek világos értelme szerint a' kamranítás előtt és után hat héttel egy követet sem szabad bezártni. Minden esetre nagy hibát követne el a' kormány, ha a' követi sérthetlenség ellen vétkeznék, mielőtt e' tárgyban határozottan nyilatkoznék a' követkamra, 's azért igen valószínű, hogy az ítélet végrehajtása föl fog függeszteni, mi annál hihetőbb, mivel a' kormány több követet nyert már meg, kik Ledru-Rollin kérdéses beszédjét vitatási szönyegre ígérék hozni, 's miatta a' követkamrából kizáratását fogják indítványozni. E' vitatás minden esetre igen élénk leend. — A' Temps pénzügyi állapotja olly rossz lábon áll, hogy az egész vállalatnak szükségképp meg kell buknia, ha következő ármány nem segít rajta: bizonyos Lançon Marseilleből a' lapnak minden szükségét fődözni igéri, ha kárpótlásul reá bizzák a' vasutvonal építési vállalatát Marseilletől a' Rhone folyamig, mely mintegy 80 millió frankba fog kerülni. Tes-te minister bizonyosan örömet meg fog egyezni e' kis politikai fogásban, mely a' kormánynak használand, 's csupán a' közügynek fog tetemesül ártani. — Az udvarnál naponkint ollyasmik történnék, mikből közel ministerváltozást gyaníthatni. Montalivet gr. ugyanis igen sűrűn tanácskozik a' királlyal, 's minden illy tanácskozás után látogatásokat tesz az ismértebb kormányférfiaknál, kik a' mostani ministerséggel semmi szorosb összeköttetésben nem állnak. A' király Molé

grótot szeretné miniszerelnökké kinevezni, 's egyszersmind a' külügyi tárczát akasztani nyakába, hogy mögötte maga személyesen intézhesse az egész külföldi politikát. Ezenkél azonban még a' kis Thierst is ohajtáná megkeríteni, mert erre mulhatlanul szüksége van, hogy a' balközép segélye által bizonyos pénzájánlatokat küzdhessen ki, miknek megadására eddig a' követkamra nem igen nagy hajlandóságot mutatott, 's mik közt Nemours hg háztartási költsége igen kitünő helyet foglal el, mert magányjövödelmeinek kamatját folyvást külföldi bankokban bízositja Lajos Fül., 's minden házi szükségét örömet a' követkamra által látná fődöztetni. Azonban Guizot nem nagy kedvet mutat e' tervlétesítésre 's Molé is vonakodik Thierstől. — Salvandy még sem utazott el Madridba, 's tag-jává reményl leendni az új ministerségnek. — Krisztina özvegy királyné már meggyógyult, 's gond nélkül folytatja vig életét Parisban, mig elcsábított hivei Spanyolországban nagyravagyó 's roszul kiszámított tervei miatt egymásután vérzenek el. — Az orleansi megyeispán O'Donnell tiszteletére fényes ünnepélyt adott, mi annál nagyobb botrányt szüend Madridban, mivel e' kitüntetés bizonyosan a' parisi kormány tudtával tette. —

(D. Francisco hitvese Burgosba utazott. Elegy.) Paris, nov. 29kén: „Luiza Carlotta, d. Fran.dePaula infans hitvese utlevelet váltott férjéhez Burgosba utaz-hatásra. — Dordogne folyamon, Blagnon közelében, a' lánchíd összeomlott, miáltal hat ember a' hullámokban lelte halálát. — Brestben jelenleg hat sorhajó, 2 fregát és több kisebb hadihajó fekszik vitorlakészen. — Ledru-Rollin követi helyéről lemondani, 's ujjolag választóji elibe szándékozik állani, kik bizonyosan ismét meg fogják őt választani. — A' ministerség állapotja folyvást igen in-gatag; mondják azonban, hogy a' trónbeszédre készítendő választóírat meg-vitatásaig változatlanul együtt fog maradni, mivel kiszemelt utódjai vonakodnak azon elhatározó vita előtt illető tárczáikat elfogadni. — Salvandy végre csakugyan elutazott Madridba; a' kamraülés megnyitására azonban ismét Parisban szán-dékozik lenni. — Chateaubriand és Béranger látogatáson voltak Lamennaisnél St. Pelagie-börtönben. — A' párviadalt folyvást vétkes hanyagsággal büntetik az illető törvényszékek; így legközelebb egy katonatiszt, ki társát párbajban ölte meg, csak néhány héti könnyü börtönrre ítéltetett.“ —

Törökország.

Alexandria, oct. 16. Miután a' szerek jobbadára hazabocsáttattak, a' tisz-tekre nézve új kevesbités történt a' hadsereg-nél. A' török tiszteket nagyobb részint elbocsátták szolgálatból 's helyöket mamelukok és arabokkal pótolják, a' megmaradók hópénzibül pedig nagy mennyiséget levonnak. Achmed b. ezelőtt Arabia kormányzója szertejár az országban, hogy a' rokkant katonákat kihány-ja, 's az ezredeket teljes számúkká tegye. E' végett három ezredet felosztaltott, de a' minek neve azért megmaradt, 's később ujonczokból fog létegesíteni. Ali mindenkép erőködik mutatni, hogy a' portával jól akar állani; nem rég is Nil gözősen 5 millió piasztert küldött Konstantinápolyba. M. Ali szyriai vesztését eddigelé a' történehen hallatlan módon akarja kipótolni, t. i. a' Szýriában jelen volt katonák és ezredek hópénzibül rója le, 's ezt olly nagyban viszi, hogy sok tiszt és katona több évig egy fillért sem fog kapni. Ibrahim b. alsó Egyiptus kormányzója, Said pedig, mint mondják felsőé. — Kairóban valamennyi is-kolát felosztaltak, és a' tanulókat tanítóikkal együtt elbocsáttották. Clot bey még is oda vitte a' dolgot, hogy a' legjobb tanulókat egy része ismét összevgyülekez-hetett, és hallgatja az orvosi tudományokat. — Az öreg Khosrev basának, ki eddig Rodostóba volt számkivetve, megengedé a' szultán, hogy ismét Kon-stantinápolyba jöhessen 's élte hátralevő napjait a' Bosporus partján fekvő mezei jószágán tölthesse. — Szeri Pervasz dunagőzhajótársasági gözős gépét 20 ló erővel szaporították 's nov. 21kán Samsun felé el is indult. — A' kül miniszeri osztályban rendkívüli munkásságot fejtenek ki, miért azt hiszik, hogy valami nagy fontosságú tárgy van szönyegen. — Az összevont csapatok rendezését nagy tüzzel viszik; a' fegyvertárban keményen dolgoznak; a' szultán Jacub basát generalissimussá nevezte. — A' porta hadi készületit az által akarja igazolni, hogy keresztýén alattvalói veszélyes szövetkezése nyomára akadt, és hogy Görögország eddigi viselete a' keleten tovább is fentartandó béke min-den reményét elenyésztette. Ezen nyilatkozat következtiben a' reis-effendi Rifaat b. meghitta tanácskozásra azon hatalmak képviselőit, kik a' londoni szerződést 1827ben jul. 6kán Görögország dolgában aláírták, mi oct. 29kén a' török miniszer, Franciaország, Anglia és Russzia követei közt meg is történt. Rifaat b. a' porta neheztlését Görögország ellen 7 pontban, meglehetősen ingerült han-gon terjeszté elő, mely röviden oda irányul 1) a' görög hatóságok nem jól bán-nak a' török alattvalókkal; 2) a' nem rég kötött kereskedési szerződést nem a- karják aláírni; 3) Görögország népességét a' nemzetek joga megsértésével a' porta rovasára akarja szaporítani 4) ellenségesen viselte magát a' porta iránt az utóbbi krétai zendüléskor; végre pedig 5) birtoka határit kijebb akarja terjeszteni. —

Külföldi elegyhír.

Novem. 22kén a' genfi törvényhozó tanács megadá a' nép kívánságát és így az 1814ki alkotványnak, mely akkor a' legnagyobb sietséggel 3 nap alatt ké-szítettetett és a' nép csak azért fogadta el, mivel félt hogy azausztriai csapatok Gen-fet újra megszállják és ha késkednek az elfogadással, a' schweizi szövetséghez viszszaesatoltatását akadályozzák. A' tvényhozó tanács nem egy könnyen akart engedni és a' katonaságot kiállította a' tanácsház elibe, de midőn látta hogy a' ka-tonaságot a' néppel egy kívánság lelkesíti, engedett, és így az új alkotvány egy csep vérbe sem került, mi a' genfiek erkölcsi fejlettségét tanusítja. — Portugá-liában több bukás történt, azok közt Roughton és társa angol ház is megbukott 22,500 sterlingig. — Brüsselben az orangista összeesküvés dolgában foly-vást tart a' nyomozás, már 250 tanút hallgattak ki; a' vádlottak mindent maka-csul tagadnak. — Pollux elsülyedt gözős viz alóli kivontatása még sem sike-rült, pedig már majd 200 ezer frankot költött rá a' gözhajótársaság. — A' néme-tek reménylik hogy Ausztria is a' vámegyesülethez álland nem sokára. —